

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэкы

№ 158 (23087)

2024-рэ илъэс

БЭРЭСКЭЖЫЙ

ШЫШЪХЪЭИУМ и 28-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

МАКЪ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Унэгъо гупчэм
зэхихагъ

Къэралыгъо ыкӀи муниципальнэ фэло-фашӀэхэр лъэныкъуабэкӀэ зыгъэцӀкӀэрэ Унэгъо гупчэу Мыекъуапэ шылажьэрэм кӀэлэцӀкӀлэхэм апӀае лӀф-тхьабзэ зэхихагъ.

Лъэныгъэ АспӀан

Ар цӀыфхэм социальнэ фэло-фашӀэхэр языгъэгъотырэ Зэхэубытэгъэ гупчэм хэхъэ. Шышъхъэу и 27-м ыпӀкӀэ хэмьлӀэу къэлэ паркым аттракционхэм кӀэлэцӀкӀлэхэр арагъэсыгъэх ыкӀи гъогурыкӀоныр цы-нэгъончъэным фӀлорышӀэрэ лӀф-тхьабзэ афызэхашагъ.

Социальнэ лӀпылӀгъур зыщӀкӀэгъэ унагъохэм ыкӀи сэкъатныгъэ зилэ кӀэлэцӀкӀлэхэм мы лӀф-тхьабзэр мӀфӀкӀ лӀхьафтын афӀхьугъ. Мы купым хэхъэрэ кӀэлэцӀкӀлэхэм загъэ-псӀфын, жьы къабзэ къацӀн, къэлэ паркым щыджӀэгунхэ амал ялӀныр зэхэщакӀлӀхэм кыдалытагъ.

— КӀэлэцӀкӀлӀ сымаджӀэхэм ыкӀи сабыибзэ зэрыс унагъохэм ящӀкӀэгъэ лӀпылӀгъур ядгъэгъотыныр пшъ-рылӀ шъхъалӀу Адыгеим и ЛӀышъхъэу КъумпӀыл Мурат кытфегъэуцу. Унагъохэм ящӀкӀэгъэ медицинэ, психологическӀэ, педагогическӀэ, юридическӀэ, социальнэ лӀпылӀгъур шӀуагъэ кытӀэу зы чӀыпӀэм ащӀфызэхӀэцӀгъэныр гупчэм ипшъэрылӀ шъхъалӀхэм ащӀщ. А лӀфыгъо пстӀэум язэшӀохын гупчэм щылӀжӀэрэ нӀбгырэ 13 дӀэ-лажьӀэ. Къэлэ паркыр хьӀкӀэ цыкӀлӀмэ фабӀу къапӀэгъокӀыгъ. ШӀушӀэ лӀпы-лӀгъу кытфӀхьугъэхэм лъэшӀу тафӀэ-раз, — кыӀуагъ сэкъатныгъэ зилэ

сабийхэм лӀф адззышӀэрэ специа-листӀу БлӀгъожь Иринэ.

АР-м лӀфшӀӀэнымкӀэ ыкӀи социальнэ хэхъоныгъэмкӀэ иминистрӀу Мырзэ ДжанбӀч лъэныкъо зӀфӀшъ-хьафхэмкӀэ къэралыгъо ыкӀи муниципальнэ фэло-фашӀэхэр зыгъэцӀ-кӀэрэ Унэгъо гупчэм илӀфшӀӀэн зӀ-рӀзэхихӀэрэм ыналэ тет. КӀэлэцӀкӀ-лӀхэр зэрыс унагъохэм япсӀукӀэ амалхэр нахьышӀу шӀыгъэным гуп-чӀэр фӀлорышӀӀэ. КъяуалӀхэрэм шап-хъэхэм атетӀу социальнэ лӀпылӀгъу арагъэгъотыным, япшъэрылӀхэр

(ИкӀлӀух я 2-рэ нӀклуб. ит).

ЛӀпылӀгъум
зырагъэушъомбгъушт

Адыгэ Республикэм иминистрӀэхэм я Ка-бинет изӀукӀӀу Адыгеим и ЛӀышъхъэу КъумпӀыл Мурат зӀрищагъэм предприни-мательствэ цыкӀлӀмрэ гуритымрэ лӀпы-лӀгъу ятыгъэнымкӀэ шӀолъырым цагъэ-федӀрӀэ амалхэр ары зыцатегуцылагъэхэр.

Мы лӀфыгъомкӀэ къэгъушылагъ АР-м экономика хэхъоныгъэмкӀэ ыкӀи сатыумкӀэ иминистрӀу ШӀуджӀэн Заур. Ащ кызӀэрэхигъэщыгъэмкӀэ, непӀкӀэ Адыгэ Республикэм бизнес цыкӀлӀмрэ гуритымрэ япхыгъэу лӀф цызышӀӀэрэр мин 17,2-рэ мэхъу. Мы аужырэ илъӀси 2,5-м ахэм япчъагъэ мин 1,5-кӀэ нахьыбзэ хьугъэ. Республикэм иэкономикӀэ лӀф цызышӀӀэхэрэм япро-цент 43-р предпринимательствэ цыкӀлӀмрэ гуритымрэ япхыгъэу щытых. 2022-рэ илъӀсым икӀлӀуххэм нафӀэ кызӀэрашыгъэмкӀэ, сомӀэ мил-лиард 54,4-рэ фӀдиз мэхъу зэхэубытэгъэ про-дукциеу республикэм кыщыхьыжыгъэм ахэм ялахъу халъхьагъэр. НӀмыкӀлӀу къӀпӀон хъумӀэ, сомӀэ миллиард 197,1-у пстӀэумкӀи къахьыжы-гъэм ипроцент 27,6-рэ фӀдиз.

Адыгеим бизнесым къэралыгъо лӀпылӀгъоу щыратырэм илъӀс къӀэс хэхъо. 2022-рэ илъӀ-сым сомӀэ миллион 150-рэ ар хъуштыгъэмӀ, 2023-м сомӀэ миллион 318-м нӀсыгъ. ЛъӀпкӀэ проектӀу «Предпринимательствэ цыкӀлӀмрэ гуритымрэ ыкӀи предприниматель лӀфшӀӀэным лӀпылӀгъу етыгъэныр» зыфилорэм кыпкыры-кӀыхӀзӀэ, республикэм бизнес цыкӀлӀмрэ гуритымрэ зыщаушъомбгъуным иамал шъхъалӀу цыӀӀхэм хэхъоныгъэ афашӀы.

Бизнесым къэралыгъо лӀпылӀгъу етыгъэным-кӀэ Урысыем щызӀэрэхэр лӀф-тхьабзӀэхӀэр республикэм цагъэцӀкӀӀх, джӀащ фӀдӀэу шӀо-лъыр фӀгъӀкӀотэныгъэ заули а лъэныкъом-кӀэ щыӀ. Предпринимательствэ цыкӀлӀмрэ гу-ритымрэ лӀпылӀгъу ятыгъэным ялахь хашӀыхъэ ГупчӀу «Сибизнес» зыфилорэм, экспортым лӀпылӀгъу етыгъэнымкӀэ ГупчӀэм, чӀыпӀӀэ компа-ние цыкӀлӀхэм, Бизнес-инкубаторым. 2023-рэ илъӀсым зэхэубытагъэу фӀло-фӀшӀӀэ мини 3,3-рэ фӀдиз а организациехэм зэшӀуахыгъ, 2024-рэ илъӀсым иӀпӀэрэ кӀӀлӀэныкъо фӀло-фӀшӀӀэ мин 1,5-рэ фӀдиз.

Адыгеим и ЛӀышъхъэу кызӀэрэхигъэщыгъэм-кӀэ, къэралыгъо лӀпылӀгъум епхыгъэ лӀф-тхьа-бзӀэхэр зӀкӀэ зӀдегъӀштӀэныгъэ хӀлӀӀу пхыры-щыгъӀнхэ фае.

«Адыгеим ихэхъоныгъэ и Стратегие тегъэ-псыхьагъэу республикэм иэкономикӀкӀэ уахъ-тӀэм диштӀэрэ пшъэрылӀхэр зэшӀотӀэхых. Ащ кыщыгъӀгъӀнӀфагъӀх анахь мӀхъанӀшхо зӀтыгъӀн фӀэ лъэныкъохэр, анахь лъэшӀу лӀпылӀгъу тыз-фӀхъун фаехэр. Къэралыгъо программӀхэм, лъӀпкӀэ проектхэм, предприниматель лӀф-тхьа-бзӀэхэм кыдалытӀэрэ лӀфыгъохэр зӀкӀэ зӀ-шӀохыгъэ хъунхэм пае республикэм лӀфшӀӀэ-кӀӀшӀу гъӀнӀфагъэ илӀ хьугъэ. ПшъэрылӀ инхэр зыфӀдгъӀгъӀуцужынкӀэ, предприятиялӀхэм ягъӀ-псынкӀи кӀӀухышӀлӀхэм такыфӀӀкӀон, чӀыпӀӀэ продукциер нахьыбзӀу кыдӀдгъӀкӀын, REPUB-ликэм итщырӀэр нахьыбзэ тшӀын фае», — кыӀ-уагъ АР-м и ЛӀышъхъэ.

АР-м и ЛӀышъхъэу ипресс-къулыкӀу кытыгъэ къӀбархэмкӀэ ТХЪАРКЪОХЪО СафӀыет.

Зичэзыу теклоныгъэм ишлуагъэкIэ

Къэлэ цыкIухэм ыкIи тарихъ псэуплэхэм Iэрыфэгъу шылакIэ ащыгъэпсыгъэным фытегъэпсыхъгъэ проектхэм я Урысые зэнэкъокъу изэфэхысыжхэр Калугэ щашыгъэх.

Лъэпкъ проектэу «Псэуплэр ыкIи къэлэ шылакIэр» зыфилорэм хэтэу Урысыем и Президентэу Владимир Путиным иунашъокIэ зэнэкъокъур зэхашагъ. Мыекъуапэ ыкIи Адыгэкъалэ зичэзыу теклоныгъэр къыдахыгъ.

Ащ ишлуагъэкIэ зыгъэпсэфылэ чыпIакIэхэм язэтегъэпсыхъан ащылъагъэкIотэшт.

«Мэздах» парк-гъэхъунэу Нэгыежъ Iуашхъэм тетым изэтегъэпсыхъан ипроект иятлонэрэ едзыгъу Мыекъуапэ зэ-

нэкъокъум къыхилхъагъэр. Гектари 7,7-рэ хъурэ Iуашхъэм IофшIэн зэфэшхъафхэр щэкIох. ДэкIояплэм ыльэныкIэ парк дэхъэгъу аркэ агъэуцшут, IкIэлэцIыкIу ыкIи спорт пчэгухэр, Iуашхъэм укIепплэхымэ Мыекъуапэ ыкIи псэуплэу Краснооктябрьскэр зыщызэпплэхъан плэкIышт гъэлъэгъоплэ чыпIэхэр зэтырагъэпсыхъаштых. ЛъэсрыкIо ыкIи кушхъэфэчъэ лъагъохэм, чылопс гъогухэм япхырышын шылъагъэкIотэшт. А зэпстэур ятлонэрэ едзыгъом къыдыхэлъытагъ.

Лениным ыцIэ зыхъырэ проспектым парк щызэтырагъэпсыхъаным ипроектэу Адыгэкъалэ зэнэкъокъум

къыхилхъагъэмкIэ теклоныгъэр къыдыхыгъ. Зэшлуахырэ IофшIэнхэм ящэ-нэрэ едзыгъоу ар хъушт. Саугъэт зэхэтэу «Теклоныгъ» зыфилорэм лъэсрыкIо гъогур екIоу зэтырагъэпсыхъагъаг, джы спорт пчэгухэр щагъэпсыштых.

— *Мыщ фэдэ зэнэкъокъухэм зэрэхэлъажьхэрэм ишлуагъэкIэ къэлэ цыкIухэм федеральнэ Iэпылэгъур къалъэ-лэсы. Дгъэнэфэгъэ пстэум изэшIохынкIэ IофшIэнышхо тапэ илъ. ЧыпIакIэу зэтырагъэпсыхъаштыхэм Адыгеим щыпсэухэрэр ыкIи ихъакIэхэр арыгушхыштых, — къыщитхыгъ ителеграм-канал АР-м и Лышхъэу КъумпIыл Мурат.*

ИшIэжъ агъэлъэпIагъ

АдыгэхэмкIэ Советскэ Союзым ианэрэ Лыхъужьэу, усаIоу Андырхъое Хъусен зыщыфэхыгъэ ыкIи зыцагъэтильыгъэ чыпIэу Луганскэ Народнэ Республикэм ит псэуплэу Дьяково Урысыем итхакIохэм я Союз илIыкIо куп бэмышIэу шылагъ.

Нахъыжхъэм я Дунэе конгресс ипрезидентэу, общественнэ движениеу «Адыгеим и Нахъыжхъэм» япашэу Аджыгырые Аскэрбый IыкIо купым хэтыгъ.

Ащ къызэрэтифIотатгъэмкIэ, IыкIо купым хэтыгъэх Урысыем и КъокIыплэ Чыжъэ къыщегъэжъагъэу Калининград нэсэу ятхакIохэр. Ахэм пэцхэныгъэ адызэрихъагъ тикъэралыгъо итхакIохэм я Союз иправление ипашэу Николай Ивановым.

Джащ фэдэу Iофтхъабзэм хэлэжъагъэх Адыгеим илIыкIохэр, ветеранхэм яорганизацие хэтхэу Хъуадэ Адамрэ Юсуп Iахыррэ. Краснодар краим илIыкIо купы мыхэм ахэтыгъ.

ХъакIэхэм къапэгъокIыгъэх Луганскэ Народнэ Республикэм и Антрацитовскэ муниципальнэ район ипашэу Сергей Саенкэр, администрациеим илIыкIохэр, шъолъырым идепутатхэр, псэуплэм дэсхэр.

Лыхъужьыр зыщыфэхыгъэ чыпIэм шIэжъ зэхэхэр щыкIуагъ. Илъэс зэкIэ-лIыкIохэм Андырхъое Хъусен ишIэжъ зэрагъэлъапIэрэм ыкIи къызэраухъумэрэм афэшI Урысыем ыкIи Адыгеим итхакIохэм ялIыкIохэр районым щыпсэухэрэм афэрэзагъэх.

— *Лыхъужьым Iыблэнагъэу зэрехъагъэр ащымыгъушэу исаугъэт лъэплэх ыкIи ишIэжъ агъэлъапIэ, — къылуагъ Аджыгырые Аскэрбый.*

Аджыгырые Аскэрбый

Адыгеим и Лышхъэу КъумпIыл Мурат Iэпылэгъу къызэрафэхъугъэм ишлуагъэкIэ республикэм икIыгъэ IыкIо купым Адыгеим итарихъ ыкIи икультурэ къызылотыкIыр тхылхэр район тхылъеджаплэм фащагъэх.

Нахъыжхъэм я Дунэе конгресс ипрезидентэу бэмышIэу хадзыгъэ Аджыгырые Аскэрбый къызэрилуагъэмкIэ, непэрэ охътэ мыпсынIкIэу тызыхэтым культурэ ыкIи лъэпкъ зэфэшхъафхэм ялIыкIохэр зэрэуагъоинхэм ыкIи шлуагъэ зыпылIэ IофшIэнышхо зэшлуахыным мэхъанэшхо иI.

Ащ къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, Андырхъое Хъусен УрысыемкIэ мэхъанэшхо зилэ цыф, ащ ищысэкIэ тикъэралыгъо иобщественнэ ыкIи икультурнэ шылакIэ хэхъоныгъэ ашыным Кавказым щыпсэурэ лъэпкъхэм ялахышхо зэрэхэлъыр тэлъэгъу.

— *Урысыем итхакIохэм я Союз зычIэт унэм Андырхъое Хъусен ибюст зэрэчIэ-тым мэхъанэшхо иI. Ар зышIыгъэр зэ-лъашIэрэ скульпторэу Зураб Церетели, — къызэфихысыжыгъ Аджыгырые Аскэрбый.*

КИАРЭ Фатим.

Унэгъо гупчэм зэхышагъ

(ИкIлэх).

зэрифэшъуашэу агъэцэкIэнхэм мыщ илофшIэхэр пылтых.

Iофтхъабзэм пэублэ фэхъугъ гъогурь-кIоныр щынэгъончъэным фэлорышIэрэ десэу АР-м хэгъэгъу IоцI IофхэмкIэ и Министерствэ и Къэралыгъо автоинспекцие инспектор шхъалэу, майорэу ЖэнэлI Сусанэ зэхышагъэр.

— *Непэ пшъэрылэу тилэр сабийхэм-кIэ гъогурькIоныр щынэгъончъэу шыты-ным фэлорышIэрэ лъэныкIохэмкIэ гъэ-сэнэгъэм иучреждениехэм ялофшIэн агъэлъэшыныр, гъогум узэрэщызекIон*

фэе шапхъэу шыIэхэм IкIэлэцIыкIухэр ыкIи ны-тыхэр икIоу ащыгъэгъозэгъэн-хэр, псауныгъэм зэрар езыхырэ шы-кIэхэр щыгъэзыгъэнхэм фэшI пэшIорыгъэш Iофтхъабзэхэр зэхэщэгъэнхэр ары. Iоныгъом IкIэлэцIыкIухэр еджаплэ-мэ ачIэхъажьыштых. ГъогурькIоныр щы-нэгъончъэным, урамым узэрэщызекIо-штым апылI шапхъэхэр ахэм джыри зэ-агу къэдгъэкIыжыгъ, — къылуагъ Жэ-нэлI Сусанэ.

Сэкъатныгъэ зилэ IкIэлэцIыкIоу Семен Ворошиловым янэу Юле къыIотагъ: «Непэрэ мафэр тэркIэ мэфэкI хъугъэ, лъэныкIо зэфэшхъафхэмкIэ гупчэм

зэхышэрэ Iофтхъабзэр лъэшэу къытшхъапэх».

Зэхэхэм къэкIолIэгъэ илъэсх зы-ныбжъ Расул къылуагъ: «Хъэрэнэм си-сыныр лъэшэу сиклас. Мыщ ыпэкIэ мэфэкIэу тилагъэм ныбджэгъу къысфэ-хъугъэ Каринэ непэ къызэрыкIуагъэм лъэшэу сигъэгъушлуагъ. Еджаплэу сыз-чIэхъаштым ар къыздычIэхъаным сы-кIэхъолпсы».

— *ЛъэныкIо зэфэшхъафхэмкIэ IкIэлэ-цIыкIухэм хэхъоныгъэ ашынымкIэ, сэ-наушыгъэу ахэлъыр къызэлуахынымкIэ мы гупчэм шылажьэхэрэм Iофышхо агъэцэкIэ. Пшъэрылэ шхъалэр унагъом*

щарагъэгъотырэ плуныгъэм хэгъэхъогъэ-ныр, зипсауныгъэ пыч фэхъугъэ IкIэлэ-цIыкIухэр, сабий ибэхэр е зянэ-зятэ зышхъащымытыжхэр шыIэныгъэм хэгъэгъозэгъэнхэр ары. ТапэкIи тилоф зэрифэшъуашэу дгъэцэкIэшт, — къылуагъ гупчэм ипсихологэу Нина Топник.

Социальнэ Iэпылэгъу зыщыкIэгъэ унагъохэм ыкIи сэкъатныгъэ зилэ IкIэлэ-цIыкIухэр зэрысхэм шыкIагъэу ялэхэм къыпкъырыкIызэ, непэрэ лъэхъаным амалэу къытыхэрэм адиштэу социальнэ фэлэ-фашIэхэр афэгъэцэкIэгъэнхэм Гуп-чэр дэлажъэ.

ЛЪЭПШЫКЪО Фатим.

АР-м и Парламент

Пшъэрыль шъхьалэхэм ащыщ

Блэкыгъэ тхьамафэм АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр Мыекхопэ районым ит поселкэу Удобнэм щылагъ. Амброзием игъэклодын епхыгъэ юфыгъохэр ары ащ ушъхьагъу шъхьалэ фэхьугъэр.

Анахь лъэшэу зызыушъомбгъурэ уц шойхэм ащыщэу амброзием зэрарэу кыыхьэрэр гъунэнч. Ащ мэкъумэщ хъыз-мэтым ичыгъухэр егъэклодых, шынэгъаклэу ахэлъыр къахещы, лэжыгъэу къатырэм къыщегъаклэ, илухыжыны кыны къешы. Зэрарышхо тыкъэзыуцухэрэ дунаим къызэрэфыхьэрэм имызакъоу цыфым ипсауныгъэ лъэшэу иягъэ регъаклы. Ар къэгъагы зыхьуклэ сэгъашхоу къыпгъэкъурэм аллергийер къыздехьы.

Гухэкми, мы уцым игъэклодын кы-зэрыклоу щытэп. Цыфхэр зедэлэжъэ игъом ащ пэшлукорэ юфшлэнхэр зэшлу-хынхэ фае, нэмыклэу узэрэбэнын шы-клэ щылэп. А зэлстэур кыдэлъытагъэу, АР-м и Парламент и депутатхэм амбро-зием игъэклодын нахь чанэу ыуж итын-хэр шлок зимылэ юфэу зэрэщытыр къызшикорэ джэпсалэу къэралыгъо хэбзэ къулыкъу пстэумэ, цыфэу респуб-ликэм исхэм афэгъэзэгъэр 2019-рэ

илъэсым аштагъ. Ащ къышъублагъэу илэс къэс цыфхэм япса-уныгъэ икъэухъумэн, тыкъэзыуцухэрэ ду-наим ыкли чыгу-лэжыным уц шой-хэм яягъэ арамы-гъэклыным лъыплъэ-гъэным афэгъэзэгъэ юфшлэкло купыр ягъу-сэу Парламентым ипачэхэмрэ идепу-татхэмрэ псэуплэхэр къаклухъэх, джэ-псалээр гъэцэклагъэ зэрэхьурэм зыща-гъэгъуазэ.

Владимир Нарожнэр зыдэклогъэ псэ-уплэр уц шойм лъэшэу зэлъыкыгъэхэм ащыщ. Ащ дэхсхэр амброзием игъэкло-дынклэ ыкли псэуплэр санитар шапхъэхэм адиштэу гъэкъэбзэгъэнымклэ лэпылэгъу афэхьунхэу кыкылэлъэулыгъэх. Парламен-тым итхьаматэ ахэм адырилэгъэ зэлуклэ-гъум хэлэжыагъэх район администраци-ем ипачэу Михаил Марыныр, народнэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Алексей Кшняковыр, лъыплъэкло къулыкъухэм ялыклогхэр, нэмыклэхэр.

Поселкэм изытет уигъэгумэклынэу щыт, тыдэкли рауыгъэм фэдэу амбро-зиер кыщэкы. Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ясагъухэми, унэе псэуплэхэм яекло-лэлэхэми, общественнэ чыплэхэми, гъогу гъунэми уц шойр ащыолъэгъу. Ахэр елбэтэу упклогъэнхэ фаеу зэрэ-щытыр зэлуклэгъум кыщыхагъэщыгъ.

Цыфхэм япсауныгъэрэ экологием изытетрэ ащ бэклэ зэрэпхыгъэр нафэ.

Шьолъыр Парламентым ипачэ амбро-зием пэшлукорэ юфшлэнхэр лэпэдэлэл зэрашыгъэхэр кыыхыгъэщыгъ.

— Уц шойм игъэклодын ащ фэдэ еклопаклэ физиолэ хэбзэгъэуцугъэр еукъо, — кылуагъ Владимир Нарожнэм. — Хэукъоныгъэхэр охътэ клэклым дэгъэ-зыжыгъэнхэ фае. Къулыкъоу мыщ зилоф хэлъ пстэур, агу къагъэклыжыны имыщы-клагъэу, зедэлэжъэхэу амброзием зедэбэ-нынхэр шлок зимылэ юфэу щыт. Ары паклош, ар япшъэрыль шъхьалэхэм ащыщ. Мы юфыгъор мызэу, мытлоу къэтлэтыгъ. Амброзием пэшлукорэ юфшлэнхэр лэ-пэдэлэл зышыхэрэм хэбзэгъэуцугъэм тетэу, пхашэу пшъэдэклыжъ ахьын фаеу сэлъытэ.

Псэуплэм уц шойр зэрэаупклагъэм аналэ зэрэтетыщтым Парламентым и Тхьаматэ кыкылигъэтхыгъ.

Сурэтхэр: АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэр.

Лэжыгъэм илугъэклын епхыгъэ юфхэр

Ары зыфэгъэхьыгъагъэр АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр ащ игуадзэу Цэй Эдуардрэ зэхэсыгъоу зэхашэгъагъэр. Ащ хэлэжыагъэх АР-м мэкъу-мэщымклэ иминистрэу Къуанэ Анзаур, «Россельхозцентрэм» икьутамэу АР-м щылэм ипачэу Анна Минаковар, нэмыклэ къулыкъоу юфым фэгъэзэгъэхэм ялыклогхэр.

Лэжыгъэу лухыжырэм иушэтын, ар ыкли ащ хашыкырэ гъомылапхъэхэр шапхъэхэм зэрадиштэхэрэм лъыплъэгъэ-ныр ары анахъэу зигугъу ашыгъэр. Та-моженнэ союзым ирегламентэу «Лэжы-гъэм ищынэгъончъагъэ фэгъэхьыгъэм» ишапхъэхэм къызэрадэлъытагъэм тетэу коц къаумэу тыдэ ащэрэми тхылъэу ищыклагъэхэр апылтых. Ахэм лэжыгъэр шапхъэхэм зэрадиштэрэр къаушыхъатын

фае. Лабораториеу ушэтынхэр зыщашы-щтхэр лэжыгъэр бэдээршыплэм изы-щэрэм ежъ кыыхын фит.

Арэу щытми, Евразийскэ экономиче-скэ комиссием и Совет регламентым зэхьоклыныгъэхэр кыыхыльханхэу рихъу-хьагъ. Коцыр шапхъэхэм зэрадиштэрэр къэзыушыхъатырэ схемэм игъэпсынкли, лабораторием икыыхэхынкли чыгулэжъ-хэм шъхьафитныгъэу ялэм кыщыгъэклэ-

гъэным ахэр фытегъэпсыхьагъэх. Про-ектэу агъэхъазырыгъэм лабораторие лъэпкытлу сагъэнэфагъэр. Зыр ежъ лэжыгъэр зиём иушэтыплэ лабораторий, адрэр аккредитацие зилэ лабораториеу Зыл реестрэм хагъэхьагъэр ары.

Ежъ иунаеу лабораторие зилэ чы-гулэжъхэм ахэтэп плөми хъушт. Арышъ, ятлонэрэу зыцлэ кыралорэ лабораторием зэклэми рацэллэшт. «Россельхозцентрэм» илыклогхэм къызэралорэмклэ, ащ ыпкь кыклэу аккредитацие зилэу Зыл реестрэм

хагъэхьагъэхэм атегъэуагъэр нахьыбэ хъушт, ушэтынхэм яшын уахътэу пэлу-хьэрэм хэхьощт. А зэлстэур лэжыгъэм ыуасэ дэклоеным фэлорышлэшт.

Зэхэсыгъом хэлэжъэхэрэм яеплы-клэхэр кыралотыкыгъэх. Къэралыгъо ыкли уполномоченнэ лабораториехэр Таможеннэ союзым ирегламентэу «Лэ-жыгъэр щынэгъончъэным фэгъэхьыгъэм» хэгъэхьэгъэнхэр хэклиплэ тэрэзэу зэда-штагъ. Сыда плөмэ ащ фэдэ лаборато-риеу зилофшлэн хэшлык ин физиолэ специалистхэр зычлэхсхэм, ищыклэгъэ оборудованиери зылэклэлым ушэтынхэр зэрэщытын фаем тетэу зэхыщэщтых, шапхъэхэр ыукоштхэп.

Шьугу къэдгъэклыжыны, Адыгеим ичы-гулэжъхэм коцэу, хъэу тонн 496190-рэ, рапсэу 8984-рэ мыгъэ къаугъоижыгъ.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтхэр: лэжыгъэ Аслъан.

Сыдэуштэу еджапIэм уфэхьазырынэу щыта?

Ильэсыклэ еджэгур къэсыгъ. КIэлэеджэкло гъэклэрэкла-гъэхэр яеджаплэхэм яклэлажыщтых, шIэныгъакIэхэм язэгъэшлэн ыуж ихьажыщтых.

Апэрэ классым ихьэрэ клэлэ-цыкIуэхэмкIэ мы мафэр анахь шхьаI ыкIи гумэклыгъу, щыIэ-ныгъэм игыогукIэ рагъажьэ.

Еджэныр езыгъэжьэрэ цы-кIум сыд ышIэн фаер? Сыдэу-штэу еджапIэм ар фэбгъэхьа-зырыщта? Мы упчIэхэр фэд-гъэзагъэх ильэс 33-рэ хуыгъу пэублэ классхэм яклэлажы-джэу, мы ильэсым я 9-у апэ-рэ классыр зыштэшт Чэужь Файзэт.

— Гурыт еджапIэ пэпчъ ежъ шэпхъэ гъэнэфагъэхэр илэх. Ау анахь шхьаIэр клэлэцыкIур еджапIэм фэхьазырыныр, пшъэ-рылэу илэр къыгурыланыр, еджэгъу сыхьатыр фэукIочыныр, клэлэегъаджэм къыIорэм едэлү-ныр ары. Шыпкъэ, ильэс зэкIэ-лыкIохэм гъэсэныгъэм зэхьа-кIыныгъэ инхэр фэхьугъэх. Федеральнэ къэралыгъо гъэсэ-ныгъэ системэм къызэрэди-

джэ пэпчъ пшъэрылэ шхьаIэу илэн фае. ГъэшIэгъонэу, ежъхэ-ми яшIошI къырагигъэIотыкIызэ еджэгъу сыхьатхэр Файзэт зэ-хещэх.

— **Апэрэ классым чIэ-хьэрэ сабыим сыд ышIэн фаер? Ильэс тхьапшырэ еджапIэм зызэрэфигъэ-хьазын фаер?**

— Ыпэклэ къызэрэсIуагъэу, апэрэ классым ихьэрэ клэлэ-цыкIум пшъэрылэу илэщтыр зэхышIэн, илэгъухэм язэгъэу, зэхашIэ илэу щытын фае. Тет-радым узэрэдэтхэщтыр, къэлэ-мыр зэрэпIыгъыщтыр ышIэн фае. Тигимназиэ къычIахьэхэ-рэм пэшIорыгъэшъэу гушыIэгъу афэхьух, еджапIэ, тхакIэ ашIэу нахьыбэр къэкIо. Ежъ сабыим къызэрэгурылорэм елгытыгъ ыпэклэ зэрэдэжэщтыр. Сэ зэрэс-

Чэужь Файзэт ихьэрынылэ

Апэрэ ильэсым азбукэр, хы-сапыр, тыкъэзыуцухьэрэ дуна-им фэгъэхьыгъэ предметыр, сурэтшIыныр ыкIи физкульту-рэр ары анахьэу ялэхэр. Адыга-бзэмкIэ клэлэегъаджэ дэгъухэр гимназиэм Iутых. Классыр Iоу гошчыгъэу рагъаджэх, адыгабзэр нахь зыIулъхэр е зэзыгъашIэ зышIоигъохэр ыкIи зымышIэ-хэрэр.

Тхылъхэр ыкIи зыдэтхэщт-хэр ыпкIэ хэмылгъэу клэлэеджа-кIохэм араты.

— **ЕджапIэм ептыным нае ильэс тхьапша клэ-лэцыкIум ыныбжыын фаер?**

— Психологхэм зэралъытэ-рэмкIэ, ильэси 7-м блэкIыгъэу сабыир еджапIэм ептымэ нахь дэгъу. Ахэм адесэгъаштэ, ау мыщ дэжыым къыхэгъэщыгъэн фае ежъ сабыими бэ зэрэлъы-тыгъэр. Сыд фэдиз аныбжыыми

сабыигъом джыри хэтхэр къа-хэклых, джащ фэдэу ильэси 6-м клэлэцыкIу IыгъыпIэм клэжы-нэу фэмыеу, еджэным фэхьа-зырхэри къахэфэх. Нэбгырэ пэпчъ шхьафэу укъэклэIэн фае. Пшъэшъэжыехэм нахь шIэхэу зэхашIэ ялэ мэхъу, шъэ-жыыехэр нахьыбэмкIэ джэгү-ным дехьыхых. Джащ фэдэу сабыим ипсауныгъэ изытет

ыпкышъол нахь уцугъэу еджа-пIэм ептымэ нахьышIу.

Адыгэ республикэ гимназиэм чIахьэхэрэм пэшIорыгъэшъэу гушыIэгъу афэхьух. УпчIэу ара-тыхэрэр ыкIи анахьэу анаIэ зытырагъэтырэр къыфиIотагъ мыщ Iоф щызышIэрэ Людмила Точисская.

— **Апэрэ классым ихьащт-хэм мэлъыфэгъу мазэм къы-**

Апэрэу еджапIэм къэкIогъэ клэлэцыкIум ыгу амыгъэкIодэу, зэсэгъэ джэгукIэ шIыкIэм тетэу ригъэджэныр клэлэегъаджэ пэпчъ пшъэрылэ шхьа-Iэу илэн фае. ГъэшIэгъонэу, ежъхэми яшIошI къыра-ригъэIотыкIызэ еджэгъу сыхьатхэр Файзэт зэхещэх.

къыдэплъытэн фае, зэпахырэ узэхэмкIэ ренэу сымаджэу, бэ-рэ унэм исэу къыхэкIымэ ауж къынэн ылъэкIыщт, сабыим

щегъэжыагъэу гимназиэм къед-гъэблагъэхэзэ гушыIэгъу та-фэхъу. Пшъэрылэ шхьаIэу тилэр тикIэлэеджэкло хуыштхэр зы-фэдэхэр, зэхашIэу ялэр, апэрэ шIэныгъэу алэклэпыр зэдгъэ-шIэныр, ны-тыхэм анахьэу анаIэ зытырадзэн фэе лъэныкъохэр ятIоныр ары. Психологыри мы-хэм гушыIэгъу афэхьух. КIэлэ-цыкIуэхэм упчIэ къынэп араты-хэрэр, псауныгъэмкIэ гумэкIы-гъохэр ялэхэм агъэнафэ, зи-щыкIагъэхэр логопедым дэжъ агъаIох. Джащ фэдэу еджапIэ, тхакIэ ашIэмэ, ягушыIаIэ зы-фэдэр, аралорэр ашъхэ зэрэ-рауытэрэр джэгукIэ шIыкIэм тетэу тэуплэкIу. Апэрэ клас-сым къычIахьэхэрэм апэрэ ма-зэхэм Iофтхэбзэ зэфэхьаф-хэр зэрафызэхэтхэщтхэм, нэ-Iуасэ зэрэзэфэтшIыщтхэм ыуж тыт. Егъэджэным даIоу плуны-гъэми мэхъанэшо етэты, — **ЕЛО Людмила Точисская.**

КIэлэцыкIуэхэр зэрифэшъау-шэу еджапIэм фэгъэхьазыры-гъэнхэр, шIэныгъэ дэгъухэр арагъэгъотынхэр япшъэрылэ шхьаIэу зэрэщтыр къыда-лътхэзэ клэлэегъаджэхэм ялоф-шIэн агъэпсы.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Апэрэ ильэсым азбукэр, хысапыр, тыкъэзыуцу-хьэрэ дунаим фэгъэхьыгъэ предметыр, сурэт-шIыныр ыкIи физкультуэр ары анахьэу ялэхэр. АдыгабзэмкIэ клэлэегъаджэ дэгъухэр гимназиэм Iу-тых. Классыр Iоу гошчыгъэу рагъаджэх, адыгабзэр нахь зыIулъхэр е зэзыгъашIэ зышIоигъохэр ыкIи зы-мышIэхэрэр.

лъытэрэмкIэ, апэрэ классым ихьэхэрэм пэублэ шIэныгъэхэр ялэн фае. Ыпэклэ ильэси 6 аныбжэу аштэщтыгъэхэмэ, джы ильэсирэ ныкIорэ, 7 мыхъу-хэу аштэжьхэрэл, — **ЕЛО Файзэт Ереджыбэ ыпхъум.**

Лъэхъаным зэхьокIыныгъэ-хэр къыздехьых. Зи зымышIэрэ клэлэцыкIуэхэр еджапIэм къе-кIуалэхэу, апэрэ шIэныгъэхэр аригъашIэуи тигушыIэгъу къы-хиубытагъ. Методикэ шхьаф бгъэфедэу, клэлэцыкIуэхэр шIу плъэгъоу Iоф адапшIэ зыхьу-кIэ, еджэклэ-тхакIэ ябгъэшIэ-ныр къын зэрэмыхьурэр ащ къыхегъэщы. СыдигъокIи джэ-гукIэ шIыкIэм тетэу иеджэгъу сыхьатхэр зэхещэх.

— **Сабыим еклэлаIэу къы-фэбгъотырэм елгытыгъ зэре-джэщтыри, гукыдэчъэу илэщты-ри. Шысэ къэсхыи сшIоигъу, ыпэклэ езгъэджэгъэгъэ пшъэ-шъэжыыеу Москва дэсым икIалэу ильэситф зыныбжыым еджапIэ ригъашIэ шIоигъоу гъэ-мафэм къысфитеуагъ. МэзитIу имыкIукIэ теутIупщыхьагъэу еджэ хуыгъэ, видео-техыгъэхэр джы къысфегъэхьых, ащ сыр-гушхо, — **ЕЛО тигушыIэгъу.****

Апэрэу еджапIэм къэкIогъэ клэлэцыкIум ыгу ымыгъэкIо-дэу, зэсэгъэ джэгукIэ шIыкIэм тетэу ригъэджэныр клэлэегъа-

лъытэрэмкIэ, ар ильэсрэ еджа-пIэм фэбгъэхьазырымэ икIуыщт, сыда Iомэ, клэлэцыкIу Iыгъы-пIэхэми дэгъоу Iоф къащадашIэ.

КIэлэегъаджэ пэпчъ еклэлаIэ шхьаф ил, ащ елгытыгъэу илоф-шIэн зэхещэ.

А. Гусев

Клэлэцлыкыхэр зэфыщагъэх

«Дунаир кызэлэх — ори зыкызылэх!» — зыфилорэ псалъэм я III-рэ Дунэе клэлэцлыкыху культурнэ форумыр кыфэджагъ.

Урысые Федерацием икълэлэ гупчэу Москва шыклогъэ лофтхъабзэм Адыгеим икыгъэ куп хэлэжъагъ. Адыгэ Республикэм искусствэхэмклэ иколледжэу Тхъабысымэ Умар ыцлэ зыхы-рэм, ансамблэу «Мыекыуапэ инэфылъэхэр» зыфилорэм илы-кдохэм заушэтыгъ. Купым ипа-щэу, Урысыем культурэмклэ изаслуженнэ лофышлэу, Адыгеим изаслуженнэ артистэу Нэныжэ Айдэмыр онлайн шыклом тетэу тидэгущылагъ.

Ащ тызэрэцигъэгъозагъэмклэ, клэлэцлыкыху форумым къралы-гъо 15-мэ къарыкыгъэ нэгырэ мини 2,5-рэ къеколлагъ. Ахэр музыкальнэ, театральнэ, худо-жественнэ еджаплэхэм ачлэсых, къэшъокло ыкли оредыло купхэр къагъэлъагъох. Мыщ ишлагъэклэ

Урысыемрэ нэмык хэгъэгухэм-рэ арыс клэлэцлыкыху сэнэушхэм культурэмрэ искусствэмрэ альэ-ныкыоклэ дунаимклэ гъэхъагъэу шылэхэм нэлуасэ зафашын амал ялагъ. Клэлэцлыкыхэр къралы-гъо, общественнэ лофышлэхэм, культурэм илыкдохэм, клэлэ-егъэджэ църылохэм алукагъэх.

Апэрэ мафэм Воробьевэ луашхъэм шызэрэгъоигъэх, мафэкл концертклэ зэхэхэр рагъэжъагъ.

Лофтхъабзэр кызылэхыгъ Урысые Федерацием и Прави-тельство итхъаматэ игуадзэу Татьяна Голиковам.

— Культурэм, искусствэм цыфыр аплу, шылэныгъэм фа-гъасэ. Урысыем и Къралыгъо быракъ и Мафэ лофтхъабзэр зэрэтефагъэм кьеушыхъаты

дунаим тет цыф лъэпкъхэм зыкыныгъэ тилэу, мамырэу ты-зэрэздэпсэурэр. Мыщклэ лъап-

сэу тшыгъэм зедгъэушъомбгъу-зэ тигъэхъагъэхэм зэрахэдгъэ-хъоштым щэч хэлъап, — **кыи-луагъ Татьяна Голиковам.**

Нэныжэ Айдэмыр кызырлыуа-гъэмклэ, лофтхъабзэм кыдыхэ-лпытагъэу десэхэр, зэлуکلэгъу-хэр, мастер-классхэр, къэгъэлъэ-гъонхэр клэлэцлыкыхэм афыза-хашагъэх. Зэхэхэм кышы-шъуагъэх, лэшлэгъабэхэм яшы-клэ-амалхэр зэрагъэшагъэх, клэлэцлыкыхэр нэлуасэ зэфэшы-гъэнхэм епхыгъэ зэлуکلэгъухэр рагъэклокыгъэх.

— Форумым кыдыхэлпыта-гъэу культурэм илофышлэхэм зэлуکلэгъухэр адытилагъ, лекци-ехэм, мастер-классхэм, арт-еджаплэхэм, экскурсиехэм, артист църылохэм ядесэхэм ыкли нэмык лофтхъабзэхэм тахэлэжъагъ. Форумым ипро-граммэ къралыгъо, обществен-нэ лофышлэхэр, культурэм илы-кдохэр, клэлэцлыкыху къэшъокло

купхэр хэлэжъагъэх. Ахэм тэри тащыщ. Лъэпкъ зэфэшхъафхэм ащыщ клэлэцлыкыхэр ныбджэгъу зэфэхъугъэх, хореограф църылоу Егор Дружининим имастер-клас-сэу «Непэрэ мафэм диштерэ къэшъуаклэхэр» зыфилорэм ашлогъэшлэгъонэу хэлэжъагъэх. Московскэ Губернскэ театрэм ипащэу, артист църылоу Сергей Безруковым, Московскэ къралы-гъо циркым ипащэу Эдгард Запашнэм талуклагъ, — **кыи-луагъ Нэныжэ Айдэмыр.** «Мые-кыуапэ инэфылъэхэм» зэфэ-хысыжы концертным адыгэ къэшъо пчъагъэ зыщызэхэу-гъогъэ къэгъэлъэгъонэу «Си Адыгей» зыфилорэр кышша-шыгъ.

Ятлонэрэ мафэм культурэм илофышлэхэм алукагъэх, лекци-ехэр, экскурсиехэр ыкли нэмык лофтхъабзэхэр зэхашагъэх.

Гуфэбэныгъэрэ шлэныгъэрэ кызыхахыгъэ форумыр зэфашыжыгъ. Лъэпкъ зэфэшхъаф-хэу ащ цызылукагъэхэм язэ-къошныгъэ лъагъэклотэщт.

«Шыгъыжъыер» Тыркуем ихъакл

Ныбжыклэ театральнэ купыр Тыркуем икълэлэу Бурса шылэжъэрэ Адыгэ хасэм рагъэблэгъагъ. Адыгэ чылэу Натырбыехъаблэ ихъаклагъэх.

Ныдэльфыбзэхэм язэгъэшлэн изытет непэ зэрэдунаеу егъэгумэклы, егъэджэ-клэ-шыклэ амалхэм альэхъух. Ащклэ клэлэцлыкыху театрэу «Шыгъыжъый» зы-филорэм ипащэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ ыкли инароднэ артисткэу, АР-м и Къралыгъо шлухъафтын илау-реатэу Уджыхъу Марыет шыклэ кыгъо-тыгъ. Лъэпкъыбзэм изэгъэшлэнклэ екло-плэклэ гъэшлэгъонхэм яамалэу театрэмрэ сценэмрэ ыгъэфедзэ, клэлэцлыкыхэм бээр арегъашлэ. «Шыгъыжъыем» теат-ральнэ къэгъэлъэгъонхэр егъэуцу. Мы

мафэхэм купыр Тыркуем клуагъэу къэ-гъэлъэгъонхэр кышщеты.

Натырбыехъаблэ дэс тилъэпкъэгъу-хэмрэ «Шыгъыжъыем» хэтхэмрэ пчыхъэ-зэхэхэм цызылукагъэх, ныбжыклэхэр нэлуасэ цызэфэхъугъэх. Хэхэс ады-гэхэмрэ театральнэ купымрэ зэблагъэ хъугъэх. Ахэм чэщдэс ялагъ, адыгэ джэгъу зэхашагъ.

Театрэм лутхэм лофшлэнышхо агъэ-цаклэ, клэлэцлыкыхэр адыгэ культурэм нэлуасэ фашых, тиньдэльфыбзэ уасэ фашыным ыкли рыгушылэнхэм фагъасэх.

Ныдэльфыбзэр кызытегъэнэжыгъэным, ныбжыклэхэм бээр шлу альэгъуным, ар зэрагъашлэным дэлажъэх.

Клэлэцлыкыху театрэу «Шыгъыжъыем» иактерхэр ныбжыклэх нахъ мышлэми, ясэнахъат хэшлыкышхо фырал. Культурэ ин зэрахэлпыр къахэщэу артист ныб-жыклэхэм сценэм зериэфэшъуашэу зыкышъагъэлъагъо. Актер ныбжыклэхэр мыгулэхэу, гуклэ ащэчырэр кыбгурагъа-лоу, лофышхоу ашлэрэм ори уадыхэтэу кыпшагъэхэу якъэгъэлъэгъонхэр агъэ-псы. Пшыноу ныбжыклэу Биданыкыо Тембот лофтхъабзэхэр кыгъэклерэклагъ.

— Лъэпкъым шуагъэ кыфэтхыгъэу лоф зэрэшлэщтым тыпыл, — **кыи-луагъ теа-трэм ипащэу Уджыхъу Марыет.** — Убзэ шлу плэгъуныр, ащ уасэ фашыныр хэтэр цыфи зеришъэрылпыр лэужыкълэм гурыдгъэлоным тыналэ тедгъэтыщт.

Ныдэльфыбзэр ныбжыклэхэм ягъэ-сэныгъэ-плуныгъэклэ амалышлоу зэрэ-щытыр, Адыгеимрэ Тыркуем шыпсэурэ тилъэпкъэгъухэмрэ яшлэныгъэхэмклэ зэхъожынхэр лофтхъабзэм ипшъэрыл-шхъалэу зэрэщытыр пстэуми хагъэунэ-фыкылыгъ.

Тилъэпкъ инеушырэ мафэ нэфэу, хахъо илэу, гъэхъэгъэ инхэр ышыхъу, ищытху зилэтызэ лъыклотэнэу тыфаемэ, непэ тиньбжыклэмэ ягъэсэныгъэ-плуны-гъэ тыналэ лъэшэу тедгъэтын фае. Егъа-шлэм тиадыгэ лъэпкъ зыгъэдахэрэр, зыгъэлъаплэрэр шэн-зеклоклэ дахэу илэхэр ары. Джаш фэдэу зедэлэжыныр, гуклэ-гъуныгъэр, шхъэклэфэныгъэр, цыфыгъэр, зэфэныгъэр, шыпкъэныгъэр тишэных, а пстэуми «Шыгъыжъыер» язэхъаклы.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЛЪЭПШЫКЫО Фатим.

Шум кыыгъэзэжыныр хабзэ

Шъачэ ыкӀи Попсэ районым ичӀылэ зэфэшхьафхэм редакцием илофхэмкӀэ сачылэнэу кызыхэкӀырэм, цыф кызырыкӀохэм, ау лофшӀэкӀлошхохэм салукӀэнэу бэрэ мэху. Ягугу пшыным ахэр фэхьазырхэп, укӀытапхэх. Гушылэгу уазыфэхукӀэ, кӀалуатэрэмкӀэ бэ анэгу зэрэкӀэкӀыгӀэр кыбгурэлэ.

ТичыгогӀухэр зэрэ цыф хьалэмэтхэр нафэ мэху. Ахэм зэу ашыщыгъ ХьаджыкӀо шыпсэуштыгӀэу Шъхьабэ Аслъан Сэфэр ыкӀор. Ежы кызыхэхуыгӀэу уахӀтэм шылэныгӀэ кызырыкӀоп кычӀикӀугӀэр.

Аслъан ибэу кӀэтэджыгъ, зэо ильэс хыльӀэхэм апхырыкӀыгъ, ильэс 50-рэ пхӀэшхьэ-мышхьэхэр кызысагӀэкӀырэ совхозу «ПсышӀуапэм» шылэжыагъ, унагъо ышӀагъ, унэ ышыгъ, сабийхэр, кӀорӀэлф-пхӀорӀэлфхыер ыплугӀэх. ИкӀоджэгӀухэм лытӀэныгӀэ ин кызырэфашыштыгӀэм ыкӀи игӀэхьагӀэхэр зэрэбэм, псэемыблэжыу лоф зеришлагӀэм яшыхьатэу шытху тхыль пчӀагӀэ ыкӀи кӀэралыгӀо тынхэр кылэжыгӀэх. А зӀптэуми осӀшхо яӀ.

— *Ныбжы уилэ зыхукӀэ ары нылэн цылӀэныгӀэр псынклӀэу зэрӀорэр кызыбгурьӀорэр, — ылоштыгъ Аслъан. — Ренэу уныбжыкӀэцт, упсаушты пшӀошӀы. Сыд кӀын уапэ кыкӀыгӀэми уныбжыкӀэцт кыбдзэрэп. Нэужым кыырыкӀуагӀэм уфызӀплӀэкӀыжымэ, кӀуачӀэ кызыдипхыштыгӀэмкӀэ зыогӀэшӀэ-гъожжы.*

Аслъан янэ-ятэхэр псынклӀэу ыухыгӀэх. Колхозым лоф шышӀэзэ пчыхӀэ еджаплэм кӀоштыгъ. ЛофшӀэным келыжыер уахӀтэмкӀэ ар кыухыжыгӀагъ. Сыд фӀдэрэ лофшӀэным пӀууоштыгъ, ишыкӀагӀэмэ

Шъхьабэ Аслъан икӀырынӀэ

мӀлахьоштыгъ, чыгур ыжыоштыгъ. Заом иаужырэ ильӀэхэм псынӀопэ дзэ аэродромым хыльӀэхэхуы лоф шышӀагъ. Истребительхэм, транспорт кӀухьӀыатэхэм яфӀло-фашӀэхэр ыгӀэцакӀэштыгъ.

Нэужым хыльӀэхэхэ машинэм исэу пенсием окӀофэ совхозым шылэжыагъ.

А уахӀтэм апшӀэрэ квалитацие фагӀэуцугӀагъ.

— *ИльӀэс 50-м зэ нэмӀэмӀэ тазыр кыыстральхьагӀэп, — рыпагӀу кыыхыгӀыштыгъ ЛофшӀэным ивтеранэу Шъхьабэ Аслъан. —*

ЛэжыгӀэу Гаухыжы зыхукӀэ краим ирайон анахь чыжыгӀэхэми санӀсэу хуыштыгъ, кыысфӀагӀэуцурэ пшӀырылым игӀэцӀкӀэн апэ изгӀэу-цоштыгъ. СишӀэогӀухэр ыкӀи сичӀылӀэгӀухэр кыыстемыкӀы-тыхьажыныр сыгукӀэ сыдигӀуи зыдӀсӀыгӀыгъ ыкӀи ащ елгыты-гӀэуи лоф сичӀыштыгъ.

Аслъан ишхьӀэгӀусэу Розы бэ зыпхырыкӀынэу хуыгӀэр. ИльӀэс 40-рэ хабзэм лоф фишӀагъ. ЗэшхьӀэгӀусэхэм лытӀэныгӀэ афашӀэу, ежыхэри зегурьӀоху ильӀэс 60-рэ зӀдӀпсӀэгӀэх. Унэ ашыгъ, зӀдӀпӀугӀэ сабийхэр — Аскэр, ТӀйбат ыкӀи Адам рагӀэджагӀэх, гӀэсэныгӀэ арагӀэгъотыгъ.

— *ШыпкӀагӀэ хӀӀэу тыпсӀэгъ, тылӀэжыагъ, ары тыкӀыгӀэхэхуыгӀэ уахӀтэр зыфӀдагӀэр, — ылоштыгъ Розы. — Зыми тыштыгӀыгӀэп, зӀкӀэ тӀэшхьытӀукӀэ кӀӀдӀлӀэжыгӀэ.*

ИльӀэс пчӀагӀэкӀэ узӀкӀӀӀӀӀӀӀӀ Шъхьабэмэ акӀомэ ашыщ сымӀдӀжэ хыльӀэ хуыгӀагӀэ. КӀоджӀдӀсхэр зӀрафӀӀӀӀӀӀӀ аделагӀэх, операцием пае ахӀӀӀӀ афауӀгоиыгӀагъ.

— *Шу кыытфӀзышӀагӀэхэм, кӀын кыызытӀӀӀӀӀӀӀ уахӀтэм кыыдгоу-цуагӀэхэм, фӀдӀ пчӀагӀэкӀэ кӀафигӀӀӀӀӀӀӀ сафӀӀӀӀӀӀ! — Аслъан псӀэуми афӀразӀштыгъ, цыфыгӀэ иным ишысӀтехыпӀэу ар шы-тыгъ.*

Шъхьабэ зэшхьӀэгӀусэхэм азыфагу бэ кыыдмыфӀэу ядунай ахьожыгъ. Непи ахэр якӀоджэгӀухэм шӀукӀэ агу кӀӀыжыкӀы. ЯкӀорӀэлф-пхӀорӀэлфӀу кӀаӀӀӀӀӀӀӀ яшӀӀӀӀ агӀӀӀӀӀӀ. ШылӀэныгӀэ десэу кӀафышанагӀэхэм арыгӀуазэхӀэ зӀмӀпсӀэх.

НЫБЭ Анзор.

Хэлажыэхэрэм япчъагъэ хэхьо

2018-рэ ильӀэсым кыысегӀэжыагӀэу Урысые проектэу «Билет в будущее» зыфилорэр шылӀэныгӀэм шыпхырашты. ИльӀэситфым кыкӀоцӀ кӀӀӀӀӀӀӀӀ мин 11,5-мэ яшӀӀӀӀӀӀӀ ахагӀэхуагъ.

ГӀӀерӀо кӀӀӀӀӀӀӀӀ мини 3,9-рэ ащ кӀэу кыыхьагъ. ХӀушхьафыкӀыгӀэ диагностикэр нӀбгырэ мини 9-м ехӀумэ аӀугъ. Ахэр я 6 — 11-рэ классхэм ащӀӀӀӀ. ИльӀэсыкӀэ еджӀгӀум шӀолырым ит гурыт еджӀӀӀ 90-м ехӀу джыри кыыхьащт.

Проектым хэлажыэхэрэм гӀӀӀӀӀӀӀӀ апэ иль. АР-м гӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ и Министерствэ кызырӀӀӀӀӀӀӀӀӀ, проектым илофшӀэн анахьӀу зыфӀгӀӀӀӀӀӀӀӀ шӀолырым ишыкӀӀӀӀӀӀӀӀ спешалистхэр гӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ ары. КӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ нэужым промышлӀӀӀӀ ыкӀи мӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ япхыгӀэ сӀнӀхьатхэр кыыхахы ыкӀи лоф арашӀӀ.

— *Компание зэфӀшхьафхэм ялофшӀэн зӀрӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ кӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ ядгӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ фӀшӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ аӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ. Ащ ишӀуагӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ ахӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ зыфӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ сӀнӀхьатхэр ныбжыкӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ, — кыыуагъ проектым ишӀолыыр операторэу Наталья Щербинам.*

«Билет в будущее» зыфилорэм зӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ зыдӀшӀырэ предпритиэхэм япчъагӀэ зӀхӀӀӀӀӀӀӀ хӀхьуагъ. Ахэм ашыщыкӀ: «МыекӀопэ машинӀшӀ заводыр», лимонад зышӀашӀырэ фабрикӀу «Майкопская», «Югагропродукт», «Домбыхим», «Хлебокомбинат Тульский», «Кошехабльский маслзавод» зыфилӀохэрэр, мӀӀӀӀӀӀӀ фермер хызмӀтшӀӀӀӀӀӀ «Животноводыр». Мы предпритиэхэм кӀӀӀӀӀӀӀӀӀ 600 фӀдӀз кӀонэу агӀӀнафӀ.

Уголовнэ ИофитӀу кыы-фызӀӀуахыгъ

Урысыем шынӀӀӀӀӀӀӀӀӀ и Федеральнэ кӀулыкӀу Адыгэ РеспубликӀмкӀэ и ГӀӀӀӀӀӀӀӀӀ илофышӀӀэхэм зӀрагӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ, ДжӀджӀ районмкӀэ кӀутырӀу Прогрессым дӀт гурыт еджаплӀэ N 5-м ипащӀэ 2016-рэ ильӀэсым кыысегӀэжыагӀэу 2022-рэ ильӀэсым нӀс бюджет мылькур ышхьӀэ лофкӀэ кызыфигӀӀӀӀӀӀӀ.

Мы гурыт еджаплӀэм илофышӀӀэ горӀэм илӀӀӀӀӀӀӀ хӀбзӀнчӀӀу фишӀыштыгӀэ ахӀӀӀӀ тедзӀр ащ иджы-бӀ рильхьӀӀӀӀӀ.

Гурыт еджаплӀэм ипащӀэ лофшӀӀӀӀӀ уахӀтэр учет зышӀашӀырэ табелым ритхӀӀӀӀӀӀӀ кӀӀбар нӀпцӀӀӀӀ атетӀу еджаплӀэм илофышӀӀэхэм ашыщ горӀэм темыфӀэр лӀӀӀӀӀӀӀ кыфӀаӀоштыгӀэр пащӀэм ритыжыштыгъ.

ШынӀӀӀӀӀӀӀӀ Федеральнэ кӀулыкӀу Адыгэ РеспубликӀмкӀэ и ГӀӀӀӀӀӀӀӀӀ илофышӀӀэхэм оперативнӀӀӀӀӀӀ лофшӀӀӀӀӀӀӀ зӀрагӀӀӀӀӀӀӀӀ апкӀ кыкӀыкӀэ Урысыем и СледственнӀӀ комитет Адыгэ РеспубликӀмкӀэ иследственнӀӀ гӀӀӀӀӀӀӀӀ Урысыем и УголовнӀӀ кодекс ия 159-рӀэ статья ия 3-рӀэ лахь, ия 292-рӀэ статья ия 2-рӀэ лахь адишӀтӀу гурыт еджаплӀэ N 5-м ипащӀэ уголовнӀӀ ИофитӀу кыыфызӀӀуахыгъ. БзыльфыгӀэм ильӀэси 6-м нӀсӀу хӀапс тыралыхьан аӀӀӀӀӀӀ.

Тазырхэр кыыштыгъыгъ

Хыкум приставхэм кӀаты

Адыгэ РеспубликӀм и Теуцожь район шыпсӀурӀэ бзыльфыгӀэм гӀогурыкӀоным ишӀапхӀӀӀӀ зӀриукӀуагӀэхэм кыыхӀӀӀӀ тазыр 50 фӀдӀз кыытыралыхьагӀэу шытыгъ. Хыкум приставым унашӀоу ышыгӀэм ыуж чыфӀэр зӀкӀӀ ащ кыыштыныжыгъ.

Хыкум пристаывӀ бзыльфыгӀэр зышыпсӀурӀэ унӀм шылагъ, тазырхэр игӀом кыызымыпшынхӀӀӀ ащ кыыкӀӀӀӀӀӀӀ ыльӀӀӀӀӀӀӀ, иавтотранспорт ащӀӀӀӀӀ, ащ кыыкӀӀӀӀӀӀ ахӀӀӀ чыфӀэм пӀӀуагӀӀӀӀӀӀ зӀралӀӀӀӀӀӀӀ гуригӀӀӀӀӀӀ. Мы зӀдӀгӀушылӀӀӀӀ ишӀуагӀӀэ кӀӀӀӀӀӀ, а мӀфӀэ дӀдӀм бзыльфыгӀэм чыфӀэр кыызӀкӀигӀӀӀӀӀ.

Хыкум пристаывӀм яфедеральнӀ кӀулыкӀу АдыгеимкӀэ и ГӀӀӀӀӀӀӀӀӀ цыфхэм агу кӀегӀӀӀӀӀӀ чыфӀэ ателӀмӀ игӀом аулӀӀӀӀӀӀ зӀрафаер. Ащ фӀгӀӀӀӀӀӀ игӀӀӀӀӀӀӀӀ кӀӀбар арыжыгӀотӀӀт кӀулыкӀу иофициальнӀ сайтӀу «<https://r01.fssp.gov.ru/>» ыкӀи кӀӀӀӀӀӀӀ фӀло-фашӀӀӀӀӀӀ языкӀӀ порталӀу «<https://www.gosuslugi.ru/>» зыфилӀохэрэм.

Хыкум пристаывӀм яфедеральнӀ кӀулыкӀу АдыгеимкӀэ и ГӀӀӀӀӀӀӀӀӀ ипресс-кӀулыкӀу.

Къэгъэлъэгъон

Къытэшлэкыгъэ псэзышымт дунаим ибайныгъэх

Гъуч! ахъэхэм ятарихъ зыщылэр илэс 3000-м лыклэхъ. Лэшлэгубэм ялэхъан мыхэр сатыу-ахъцэ лофхэм язэпхыныгъэ зыгъэлорышлэрэ амалыгъ. Джырэ уахътэм гъуч! ахъцэ жъгъэхуэ щылэхэр ужъгъэин мэхъанэр зилэх, къелыжыгъэ маклэр ахэмклэ атыжы. Ащ емылытыгъэу, Урысыем и Банк коллекционнэ, шлэжъ ыкли агъэфедэрэ гъуч! ахъцэхэр къыдегъэклых.

Мыхэр плэлъэ-плалэклэ, шлэжым, мэфэк! хъугъэ-шагъэхэм ыкли зэлъашлэрэ цыфхэм ыкли уасэ зилэ чыплэхэм япхыгъэх. Мафэ къэс къеклоклэу, шэн-щэфын лофымклэ агъэфедэхэрэ ахъцэ жъгъэхэм, шлэжъ гъуч! ахъцэхэр атекых, ахэр зыхэшлыкыгъэ гъуч! лъаплэм имызакъоу, гъотыгъое къыдэкыхыгъо-угъоигъэх, сыда пломэ, япчъагъэклэ маклэх, ау ядэгъугъэклэ, яхудожественнэ шапхэклэ уасэ зилэх. А зэклэм ялытыгъэу уаси ялэ мэхъу.

АР-м и Лъэпкъ тхылъеджаплэ гъуч! ахъцэхэм якъэгъэлъэгъонэу «Драгоценный мир живой природы» зыфилоу, Урысые Банкым икътумэу – Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ банк къыгъэхъа-зырыгъэр щэкло, тхылъеджаплэр мыщ дэлорышлэ.

Шлэжъ гъуч! ахъцэхэр, Урысые Банкым 1992-рэ илэсым щегъэжъагъэу, тыхэгъэу ифаунэ (икъэкырэ лъэпкъхэм) афэгъэхыгъэу къыдегъэклых. Темэу «Тхылъ Плъыжы» ыкли «Тидунай къэтыуху-мэщт» зыфилорэмклэ къэгъэлъэгъоным ахъцэжъгъэи 150-рэ хэлажъэ, ахэм тыхэгъэгуклэ клодыжырэ псэушхъэ лъэпкъхэр тагъашлэх. Псэушхъэ ыкли къэкырэ лъэпкъхэр зытет гъуч! ахъцэхэр, атет тарихъ сурэтхэмклэ укыкымэ, зашлыгъэхэр илэс мин пчъагъэ хъугъэ. Псэушхъэхуэ ыкли бзыухуэ античнэ лъэхъаным ахъцэхэм атетхэм ухуэмэн—тхъэлъытэ мэхъанэ ялагъ, ау гурыт лэшлэгъухэм Европэм ахэр къэралыгъо тамыгъэхуэ шагъэфедэщтыгъэх. Гъотыгъое ыкли клодыжырэ псэушхъэхэм ясурэтхуэ джырэ Урысыем и Банк игъуч! ахъцэхэм атетхэр пстэуми апэу зыфэлажъэхэрэ чылопс баиныгъэр уху-мэгъэныр ары.

Къэгъэлъэгъоным зыфэбгъэнэлъасэзэ, гъуч! ахъцэхэм атетхэр олъэгъух, уигупшысэ къагъэушху, псэушхъэ лъэпкъ гъэшлэгъонхэм уафэнэлъасэ, художественнэ лэпклэ-лъэпклэу, купклэу сурэтхэм

ялэр гъэцэклэпагъэу, гум кынэу зэрэщытыр огъэшлагъо.

Къэгъэлъэгъоныр зэрэщытэу къытэшлэкыгъэ псэ зыпыт дунаир къыпфы-зэлузыхуэ ыкли ащ хэхъэрэ лъэпкъхэр озыгъашлэрэх. Тхылъ Плъыжым дэт псэушхъэхэр ахъцэхэм псаум фэдэу зэрэтешыхъагъэхэр шлэныгъэлэжъ-зо-ологхуэ ахэр дэгъоу зышлэхэрэм хагъэ-унафыкыгъ. Ежъ къэгъэлъэгъоным анахъ мэхъанэ къэзытырэр АР-м и Тхылъ Плъыжъ ия 3-рэ тхылъ бэмышлэу къы-зэрэдэкыгъэр ары.

Тхылъ Плъыжым УФ-м и Гупчэ банк ишлэжъ гъуч! ахъцэ купэу, гъотыгъое ыкли клодыжыным ищынагъо зышхъащыт псэушхъэхуэ, Урысыем итхылъ Плъыжъ дэхъагъэхуэ – Санкт-Петербург имонет-нэ двор шыхагъэунафыкыхэрэр щызэ-гъэклугъэх.

Тхылъ Плъыжым дэхъагъэхэ гъуч! ахъцэхэм атетых «Кавказскэ блэ щена-

уыр», «Азово-хышлүцэ шемаир (пцэжые лъэпкъыр)». Къэгъэлъэгъоным шагъэ-федэгъэ планшетхэм зыцлэ къыралорэ гъуч! ахъцэм ехылапэгъэу бэ къалуатэрэр. Гушылэм пае, пцэжыеу «шемай» зы-филорэр персидскэ гушылэу «шах – май» къызэрэтеклырэр «царская рыба» (пщы пцэжый) кыкылырэр. Ау индустриальнэ псэолъэшлынэм ыпкъ кыкылуэ мы пцэ-жые анахъ лэшлур Азов хым ыкли хы Шлүцлэм ахэклодыкыгъ. Джащ фэдэу Дон ыкли Пшызэ янэпкъхэм къатеуцогъэ гидроэлектростанциехэм псыхэр зэра-ушлоирэм ыкли пцэжыер зэрамыгъэ-зеклорэм иягъэ лъэшэу къэклуагъ. 1950-рэ илэсхэм къащыублагъэу ар лэрышлэу къагъэхуэ ыкли мы лъэпкъыр лъэшэу къаухуэмэ.

Гъуч! ахъцэ купэу «Сохраним наш мир» зыфилорэр 1993-рэ илэсым къы-щегъэжъагъэу джырэ мафэхэм къанэ-сыжъэу къыдагъэклых. Мы ахъцэ лъэпкъыр

гъуч! анахъ лъаплэхэм ахауты: тыжынаэ – 900 ыкли 925-рэ ыкли дышъэу 900 ыкли 999-рэ пробэр зилэхэм.

Цыфхуэ къэгъэлъэгъоным къахлохэрэм янэплэгъу дышъэ ахъцэу переднеази-атскэ мээчэтыур зытетым зэлъеубыты.

Мыщ ехылапэгъэ тхыгъэм къэгъэлъэгъоным еплъырэ пэпчъ зеджэклэ, перед-неазиатскэ мээчэтыухэр – мы лъэпкъхэм анахъ инхуэ зэрэщытхэр къашлэ. Ау ащ

АР-м и Лъэпкъ тхылъеджаплэ

Сэмэркъэум икъогъуп

Ар Иоф дэд!

Хъадагъэм тес ныхэр зэрэгъэгущылэхэзэ, зынэ-мысыгъэхэ щылэп. Щылэныгъэми, плэныгъэми ары-гушылагъэх, яшлэшхэмкли зэдэгощагъэх. Сэмэр-къэушхо зыхэлъ бзыльфыгъэу ахэм ахэсым къыри-гъэжъагъ:

— Мы шъо къашлорэмэ анахъ гъэшлэгъон хуэрэр. Улэштыри Иофэп, зэклэми зэгорэм тылэжыщт, Ио-фышхоу къэтэджырэр нэмыкл. Чыгур маклэ мэхъу, къэхалъэмэ чылабэ аубытышъ, лэхэрэр щытхуэ агъэтлылжыыхуэ рагъэжъэщт, джары тхъамыклагъор.

Унэр зэклэм къэрэхъатыгъ, алон амышлэу ныхэр зэплъыжыыхэшъ шысых. Ныо лхъэнчэ цыклоу ахэ-сыгъэм ыгу клодыгъапэу къылуагъ:

— Тхъэр къысауи, сэ слъакъохэр лъэшэу мэхузых, сидэушхуэ сыщытышхуэ?

Бзыльфыгъэ зэлэклэ хъазырэу ащ къыгосыгъэм зыкыфигъази, ыгъэрэхъатэу къырылуагъ:

— О уод дэд, зыгорэушхуэ уштыт, сэ сызэрэхуэ-щытыр сшлэрэп нахъ.

Зы гушыли зымылоу къэрэхъатыгъэх. Бзыльфыгъэу а гумэкыгъор къахэзылхъагъэм ащ зыфигъази, ыгу къыдишае фэдэу, «О узэрэцлыф дэ-гъум пае тэрэзэу уагъэтлылжыыхуэ» рилуагъ.

Хэта нахъ мысэр?

Тхъачэт лэхъогъоу къэлэпчъэлупэм лутым ахэлаби, тхъачэтыхуэ джадэр къахихи, гъунэгъу шъузыр яшагу дэхъажыгъ. Ар зылэгъугъэ адрэ гъунэгъум тлэкы тыригъаши, тхъачэтхэр зиэхэм яшагу дэфэрзагъ, лы хэклотэгъэ хъазырэу ащ дэтыгъэр хуэгъэм щигъэгъо-загъ.

Тхъачэтыр зыштагъэр цыхъэшлэгъу дэдэу щытыгъэ-ти, ащ фэдэхэр ышлэу ралъэгъулапэгъу щытыгъэти, ралуагъэр ышлэшъ хуэгъэ.

Тлэкы тыригъаши, тхъачэтыр зыдэхъэгъэ шагу

лыр дэклошагъ. Бысымгуащэм ыкыб къэгъэзагъэу тхъачэтыр еуплэлушъ шыс, ллэу къыдэхъагъэми гу къылытэрэп. Мыдрэр лаби, тхъачэт ныкъоуплэлу бзыльфыгъэм кылихи, зы гушыли ымылоу шагу

къыдэкыжыгъ. Гъунэгъу бзыльфыгъэр бзэгу зыхыгъэр хуэщтым ежэу икъэлэпчъэлэу лутыгъ. Бырсыри, хуэани, цлэли кыхъамыклэу Иофыр ухыгъэ зэрэхуэгъэм ыгъэгубжы-гъэу зи зымышлэрэ, зыпари зымылэгъугъэ лыхэм ахахы, хуэгъэр къафилотагъ.

— Ащ ышлагъэр емыкы дэд, — ело, — шъузым тхъачэтэу еуплэлуэрэу къытырихыжы, къыдэкыжыгъ. Губгъэнба ащ фэдэ хуэльфыгъэ хэклотэгъэшхом ышлагъэр? Иофым хэшлыкы фызымылэхэм алон ашлагъэп. Адэ, хэта джы мысэу хуэрэр?

ХЪАУДЭКЪО Сар.

къ. Мыекъуапэ.

Футбол

ХьакIэхэм ятекIоныгъ

ФутболымкIэ Урысыем изенэкьокъу иятIонэ-рэ лигэ щешIэрэ «Зэкьошныгъэм» зичэзыу ешIэгъу Мыекъуапэ щырилагъ. Республикэм икьэлэ шьхьалэ ихьэклагъ командэу «Динамо Ставрополь».

«Победа» — «Зэкьошныгъ» — 0:1 (0:0).

«Победэм» хэтыгъэх: А. Шиханматовыр, А. Абдулаевыр (Г. Рабадановыр), И. Джамалавовыр, И. Уткиныр, М. Эльмурзаевыр, Г. Кривдуновыр (М. Курбановыр), Б. Ахъядовыр (Л. Лабазановыр), А. Жига, А. Касабовыр, И. Барцевыр (М. Куниевыр), И. Вагабовыр (Р. Мамишовыр).

«Зэкьошныгъэм» щешлагъэх: Т. Хачировыр, Д. Савиных, М. Ягъевыр, У. Магомедбековыр (Г. Абдуллаевыр), И. Оразаевыр, И. Абдуллаевыр, К. Юшко, М. Коломийцевыр (Ш. Гайдаровыр), З. Коблыр, Д. Антоненкэр (А. Хьасанэкьор), А. Делэкьор (А. Зезерахьэр).

Къэлапчъэм Iэгуаор дэзыдзэгъэр: К. Юшко.

Хасавюрт щыклогъэ зэлукIэгъур тикомандэкIэ къызэрыкIуагъап. Я 94-рэ такыкьыр ары «Зэкьошныгъэм» къэлапчъэм Iэгуаор дидзэн зилъэкIыгъэр. Судьям

ешIэгъум иохьтэ шьхьалэ хигъэхьогъэ такыкьи 5-р тифутболистхэм къызфагъефадагъ, къахэщыгъэр Кирилл Юшко. Пчъагъэр 1:0-у зэлукIэгъур аухыгъ, хьакIэхэм теклоныгъэр къыдахыгъ.

— Апэрэ таймым пчъагъэр къызэлутхынымкIэ амалышIухэр тилагъэх, ау дгъефадагъап. ЯтIонэрэм нахь дэеу тешIагъ, ау пстэуми анахь шьхьалэр къэлапчъэм Iэгуаор дэтыдзэн ыкIи теклоныгъэр къыдэтхыгъ зэрэтлъэкIыгъэр ары. АщкIэ футболистхэм инэу сафэраз, — къылуагъ зэфэхьысыжьхэр къышызэ «Зэкьошныгъэм» итренер шьхьалэу Сергей Мирошниченко.

Я 22-рэ турым
изэфэхьысыжьхэр:

«Победа» — «Зэкьошныгъ» — 0:1, «Динамо-2» — «Форте» — 1:0, «Астрахань» — «Рубин Ялта» — 0:1, «Кубань Холдинг» — «Алания-2» — 0:0, «Ростов-2» — «Строитель» — 1:0, «Динамо Ставрополь» — «Ангушт» — 2:0,

«Севастополь» — «Нарт» — 2:1, «Биолог-Новокубанск» — «Легион» — 1:3.

Командэхэр зыдэщыт
чIыпIэхэр ыкIи очко
пчъагъэу рагъэкъугъэр:

1. «Динамо Ставрополь» — 40.
2. «Форте» — 40.
3. «Легион» — 39.
4. «Ростов-2» — 39.
5. «Астрахань» — 36.
6. «Рубин Ялта» — 36.
7. «Севастополь» — 35.

8. «Строитель» — 30.
9. «Ангушт» — 28.
10. «Нарт» — 26.
11. «Спартак-Налчык» — 26.
12. «Зэкьошныгъ» — 24.
13. «Биолог-Новокубанск» — 22.
14. «Кубань Холдинг» — 21.
15. «Победа» — 16.
16. «Алания-2» — 13.
17. «Динамо-2» — 12.

КъыкIэлъыклошт зэлукIэгъур «Зэкьошныгъэм» Мыекъуапэ щыриIэшт, шышхьэлум и 31-м сыхьатыр 4-м командэу «Севастополь» дешIэшт.

Самбо

МедалиплI къахьыгъ

Адыгэ Республикэм исамбистхэм зэнэкьокъу инитIум медалиплI къащахыгъ.

Республикэу Къырым икьалэу Керчь щызэхашэгъэ Урысые турнирым ильэс 11 — 12 ыкIи 13 — 15 зыныбжьыхэр хэлэжьа-

гъэх. Теклоныгъэр къыдэзыхыгъэхэм ащыц Теуцожь районым испортсменэу ЦыкIу Аскэр (тренерыр А. Хьабэхьу), ар килограмм

71-м нэс къэзыщэчыхэрэм якуп щыбэнагъ. Джащ фэдэу Къэрэбэш Заурбийрэ (зыгъасэрэр Р. Джарымэкъу) Руслан Бальченкэмрэ (тренерыр Е. Демченкэр) тыжын медальхэр къахьыгъэх.

Мы охьтэ дэдэм самбэмкIэ турнир кьалэу Ермэлхьаблэ щыкIуагъ. Ащ нэбгыри 100-м ехьу хэлэжьагъ.

Олимпийскэ резервым испорт

еджаплэ зыщызыгъэсэрэ Хьакъуй Анзор (тренерхэр А. Делэкъу, А. Гьомлэшк) апэрэ чыплэр къыдихыгъ. Командэхэм язэнэкьокъу Адыгеим яцэнэрэ чыплэр шиубытыгъ.

Турнирым изэфэхьысыжьхэмкIэ Лъапкь гвардием идзэхэм ячемпионатэу Балашихэ щыклоштым Къыблэ шьолпырыр къыщызыгъэлъэгъошт спортсменхэр агъэнэфагъэх.

Зэхэзыщагъэр
ыкIи къыдэзы-
гъэкIырэр:
АР-м лъапкь Iофхэм-
кIэ, IэкIыб къэралхэм
ащыщэсэрэ тилъэпкъэ-
гъухэм адырIэ зэпхы-
ныгъэхэмкIэ ыкIи
къэбар жьугъэм
намалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер
зыхьыгъэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм
къаIыхырэр А4-кIэ
зджэхэрэ тхьапэхэу
зипчъагъэкIэ 5-м
емыхьухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифтыр
12-м нахь цIыкIунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкIегъэкIожьых.
E-mail: adygvoice@
mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
УФ-м хэутын
IофхэмкIэ,
телерадиокэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чIыплэ гъэIоры-
шIаплI, зэраушыхьатыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчъагъэр
4496
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1452

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу
щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шьхьалэм
ипшъэрылхьэр
зыгъэцакIэрэр
Тэу З. Дз.

ПшъэдэжIыжь
зыхьырэ
секретарыр
Тхьаркьохьо А. Н.